

תפלת הערער

קריאה בזוהר ובסוד ישרים לפורים תשפ"ו

[סרי לנקה, פברואר 2026]

פנה אל תפלת הערער ולא בזה את תפלתם.

תכתב זאת לדור אחרון ועם נברא יהלל יה.

תהלים קב, יח-יט

פנה אל תפלת הערער – אמר רבי אבין:

אין אנו כולין לעמד על אפו של דוד, פעמים שקורא עצמו עני, פעמים שקורא עצמו

מלך [...]

ויקרא רבה ל'

למנצח על אילת השחר מזמור לדוד.

אלי אלי למה עזבתני.

רחוק מישועתי דברי שאגתי. תהלים ק"ב

1

ותעמד בתצר בית המלך הפנימית אסתר ה, א – אמר רבי לוי: כיוון שהגיעה לבית

הצלמים נסתלקה הימנה שכינה, וקראה אלי, אלי!

תלמוד בבלי, מגילה טו

לך פנוס את כל היהודים הנמצאים בשושן וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשת

ימים לילה ויום, גם אני ונערתי אצום פו, ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת וכאשר

אבדתי אבדתי.

ולמה שלושה ימים? לפי שאין הקב"ה מניח את הצדיקים בצרה יותר משלושה ימים.

וכן רחב אומרת לשלוחי יהושע, אין לכם להצטער אלא שלושה ימים, שנאמר יהושע ב,

טז "ונחבתם שמה שלושה ימים". וכן את מוצא ביונה ב, א-יא "ויהי יונה במעי הדג

שלושה ימים". וכן הושע אומר הושע ו "יחיינו מיומיים, ביום השלישי יקימנו ונחיה

לפניו". לכך, גזרה – שלושה ימים.

לכך אמרה מזמור "על אילת השחר" – שהביאה השחר מתוך החושך.

"אלי אלי" – יום ראשון אמרה אלי;

יום שני אמרה אלי;

יום שלישי צעקה בקול גדול "למה עזבתני?!"

על פי מדרש תהלים כ"ב

"ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו" – רבי אבא פתח ואמר תהלים קב פנה אל

תפלת הערער ולא בזה את תפלתם. פסוק זה התקשו בו החברים, אלא שיש בו צדדים בציונים רבים. כי "פנה"?! הקשיב הנה צריך לומר, או שמע. מה זה פנה? אלא, כל תפלות העולם – תפלות, ותפלת היחיד לא נכנסת לפני המלך הקדוש אלא בכח חזק. שעד שלא נכנסת אותה תפלה להתעטר במקומה, משגיח בה הקדוש ברוך הוא ומסתכל בה, ומסתכל בחטאיו ובזכותו אותו האדם, מה שאינו עושה כן בתפלת הרבים, שתפלת הרבים כמה הן שאינן מצדיקים, וכלן נכנסות לפני הקדוש ברוך הוא ולא משגיח בחטאיהם.

משום כך "פנה אל תפלת הערער" שמהפך ומסתכל בה, באיזה רצון נעשתה, ומה הם מעשיו של אותו אדם. משום כך צריך להתפלל בצבור, משום שלא בזה את תפלתם, אף על גב שלא כלם בכונה ורצון הלב.

דבר אחר "פנה אל תפלת הערער" – זה יחיד שנכלל ברבים. ומיהו יחיד שנכלל ברבים? הוי אומר זה יעקב, שהוא כלול בשני צדדים. וקרא לבניו, והתפלל תפלתו עליהם. איזו תפלה? תפלה שלא ישמדו בגלות.

כי בשעה שקרא להם יעקב הסתלקה ממנו שכינה, והרי פרשוה. ובא וראה, בשעה זו שיעקב היה קורא לבניו, הזדמנו לשם אברהם ויצחק, ושכינה על גביהם. והשכינה היתה שמחה ביעקב להתחבר באבות, להתקשר עם נפשותיהם כאחד, להיות מרכבה. אבל, בשעה שפתח יעקב ואמר "האספו והגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים" – אחרית הימים זו השכינה; באחרית זו נתנה בו עצבות, והסתלקה ממנו השכינה.

ואחר כך החזירו אותה בניו ביחוד, כשפתחו ואמרו דברים ושמע ישראל וגו'. באותה שעה העמידה יעקב, ואמר "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", והתישבה השכינה במקומה [...]

"ויאמר" – מה זה ויאמר? הרי פרשוה, כמו שנאמר ואמרתי בלבבך, אמירה בחשאי. "האספו"?! אספו הנה צריך לומר, כמו תהלים נ אספו לי חסידים. אלא, קנים לנו: האספו – ממקום של מעלה. האספו – בקשור שלם, ביחוד אחד.

"ואגידה לכם" – מה זה ואגידה לכם? סוד חכמה הוא.

עיבוד על פי זוהר יחיי נ"ג דף רל"ד

מי יוכל לומר משלי כ, ט "זכיתי לבי, טהרתי מחטאתי" ולעמוד בתפילה? רק כאשר מכניס האדם את עצמו בכלל דצבורא אזי יוכל שפיר להתברר בשלימות. כי בהכלל יש בירור בשלימות, כי מה שחסר זה יגלה זה. שבכל נפש מישראל נמצאת נקודה יקרה שאין בנפש אחר אשר הוא מבורר ומדוגל בה יותר מכל ישראל. והנקודה היקרה

בכל פרט נפש לא ללמד על עצמה יצאה אלא ללמד על הכלל כולו יצאה. וכאשר נתאחדו הפרטים לכנוס בכללא דציבורא אזי מלמד כל אחד על חברו, עד שאין נמצא עוד שום חסרון בהציבור.

ולזה משבחים מאד חז"ל תפלה בצבור. כי ענין תפלה הוא שמבקש האדם מאת השי"ת שימלא משאלות לבו. והנה זאת צריך שיהיה מבורר בתלת נקודין: שלא תהיה בקשתו נגד רצונו ית'; שלא תהיה נגד הכלל; שלא תהיה נגד הצורת אדם של עצמו, וכמבואר במקומו. אכן, אצל היחיד א"א שיהיה הבירור כ"כ בשלימות, כי מי הוא הבקי בעומק רצונו ית', ושמה ח"ו זאת התפלה היא נגד רצונו? ואולם כאשר מכליל עצמו בכלל ישראל, אשר שם בודאי שוכן רצונו ית', אזי כל מה שיבקש הוא בטח גם רצונו. ולזה כתב האר"י הק' ז"ל שקודם התפלה צריך לקבל על עצמו מצות ואהבת לרעך כמוך, כי על ידי כך תהיה תפלתו נכללת בהכלל. ועל זה איתא בזוה"ק ויחי רלד "פנה אל תפלת הערער" – דא יחידאה דאתכלל בסגיאיין, דא יעקב. שזו מידת יעקב אבינו, להתאחד עצמו תמיד בכלל ישראל.

על פי רבי חנוך מראדזין (בעל התכלת), עיבוד על פי סוד ישרים לסוכות, דרשה ל"ד

וְאַתָּה הַמֶּלֶךְ הַנּוֹרָא

הַשׁוֹכֵן בְּמְרוֹמִים,

וְאַתָּה הַצּוֹפֶה בְּכָל לֵב, בְּכָל כְּלִיָּה,

הִנֵּה אֲנִי לְפָנֶיךָ: הָעֲרֵר הַבּוֹדֵד

הַשׁוֹרֵק בְּרוּחַ

שִׁיר מְנוֹת וְחַיִּים.

אורי צבי גרינברג, בתוך: אנקריאון על קוטב העצבון

למעונינים ולאמיצים

משימה קטנה לתענית אסתר (מלבד כמובן מצוות היום המרכזית שמדאורייתא – הכנת התחפושות!):

מהי תפילת הערער? מה הן משאלותיו הכמוסות? איך נשמעת תפילת הערער?

כתוב/כתבי שני משפטי-המשך לשורה של אצ"ג:

הִנֵּה אֲנִי לְפָנֶיךָ, הָעֲרֵר הַבּוֹדֵד

בהצלחה! חג פורים שמח!

ושיתקבלו תפילות כל הערערים והערערות...